

POMEMBEN DOGODEK

TONE MIZERIT

Mesec maj 1945 je bil za ves svet mesec veselja. Končala se je svetovna vojna, mir se je vračal v prizadete dežele in začela se je obnova. Svetla zarja je napovedovala obdobje sožitja, gradnje, napredka.

A to ni veljalo za vse. Za mnogo narodov in mnogo ljudi je prav tiste dni nastopil najhujši čas njihove zgodovine. Usoda je tudi Slovence postavila pred žrtveni oltar, na katerem so brezbožni krvniki v mesecu juniju uničili na tisoče mladih življenj - grozno maščevanje in cena za nemoteno totalitarno vladanje v temnih povojnih letih.

V tistih dneh je Slovenija postala eno samo množično grobišče. Poleg slovenskih domobrancev in civilistov je na novo vzpostavljeni komunistični režim pokončal še danes nepoznano število Hrvatov, Srbov in pripadnikov drugih narodnosti, vojakov in civilistov, ki so jih vrnile angleške oblasti s Koroške v Jugoslavijo.

Demokratska slovenska emigracija, predvsem naša v Argentini, si je vsa ta leta prizadevala, da bi ohranila spomin in pričala o teh zločinskih dogodkih. Vrsta knjig je bila natisnjana, objavljenih je bilo nešteto dokumentov in seznamov, ki so pričali o tem, kar je bilo v domovini zamolčano. Vztrajali smo tako dolgo, da je zasijala luč svobode. Po osamosvojitvi Slovenije smo baklo pričevanja predali rojakom v domovini. Počasi a vztrajno je resnica prihajala na dan. Posamezne vlade, predvsem tiste s pomladnim predznakom, so vodile raziskavo povojnih pobojev. Rezultat je grozen celo za nas, ki smo resnico vsaj delno poznali, ostali del pa slutili. Slovenija je dejansko posejana z grobišči.

Vlada Republike Slovenije je na 48. seji (10. 11. 2005) imenovala sedanjo Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Njeno delo je, da razišče in ugotovi, koliko je grobišč, kje se nahajajo, koliko žrtev je v njih, katere so te žrtve ... Komisijo sestavlja 14 članov, od vladnih predstavnikov pa do zastopnikov civilnih ustanov. Predsednik komisije je Jože Dežman, ki zastopa Muzej novejšje zgodovine; člani pa so med drugimi tudi nam znani Anton Drobnič, ki zastopa Novo slovensko zavezo, in dr. Jože Bernik.

Naloge Komisije so:

- spremljanje evidentiranja večjih grobišč ter števila in območja večjih pobojev in revolucionarnih žrtev med II. svetovno vojno in po njej na območju Republike Slovenije;
- priprava konkretnega programa aktivnosti za ustrezno zavarovanje in vzdrževanje teh grobišč;
- dajanje mnenj o vprašanih, ki se nanašajo na obstoječa in na novo odkrita grobišča ter grobove množičnih pobojev;
- sodelovanje v postopku za pridobitev idejne rešitve za označitev - zaznamovanje vseh drugih tovrstnih grobišč v Sloveniji;
- tekoče spremljanje ureditve Spominskega parka Teharje, (gradnja) v Kočevskem Rogu pod Krenom, skupni spomeniki;
- posredovanje predlogov in pobud Vladi Republike Slovenije v zvezi z ureditvijo in obeležitvijo grobišč.

Na nedavni razstavi v Muzeju novejšje zgodovine, pod naslovom „Prikrito in očem zakrito“, se je slovenska javnost lahko soočila z vso grozo povojnih slovenskih grobišč. V posebni knjigi, ki jo je za to priložnost sestavil Mitja Ferenc, je zabeleženih dotlej evidentiranih 410 grobišč. In še jih odkrivajo.

V prihodnjih dneh se bo nekaj članov te komisije, na povabilo krovnega društva Zedinjena Slovenija, mudilo v Argentini. V osebnem stiku nam bodo predstavili delo, ki ga opravljajo. Nudili pa bodo našim starejšim tudi možnost, da jim posredujejo svoje osebne izkušnje in pričevanja (glej še str. 2 in str. 6).

Nedvomno je obisk pomemben dogodek, ki nam osvežuje spomin in nas utrjuje v pričevanju. Lahko pa ga vidimo tudi kot priznanje naši skupnosti, tistemu delu naroda, ki je v zdomstvu, tisoče kilometrov daleč od rodne zemlje, skozi desetletja ohranil spomin in pričeval o dejanjih, ki se danes svitajo v Sloveniji, pretresajo čustva vsakega poštenega rojaka in trpko pozivajo k resnični narodni spravi, ki lahko temelji le na pravi zgodovinski resnici.

Predsednik Türk po Latinski Ameriki

Predsednik republike Danilo Türk je pretekli teden opravil turnejo po Latinski Ameriki, kjer je obiskal Peru, Brazilijo, Kolumbijo in Venezuelo.

Turneja, ki spada v okvir slovenskega predsedovanja EU, je bila namenjena pripravam na vrh EU-Latinska Amerika in Karibi (LAC), utrjevanju sodelovanja med EU in Latinsko Ameriko ter okrepitevi dvostranskih odnosov.

Na vrhu EU-LAC, ki bo 16. in 17. maja v Limi, bo sodelovalo 60 držav: 27 članic EU ter 33 držav Latinske Amerike in Karibov. Logistično bo za pripravo vrha poskrbel gostitelj Peru, Slovenija pa bo kot sopredsedujoča soodgovorna za pripravo vsebine. Cilj tokratnega vrha je okrepitev strateškega partnerstva med regijama, glavni temi pa bosta zmanjševanje revščine in podnebne spremembe, ki so pomembne tako za EU kot za Latinsko Ameriko. To bo sicer peti vrh EU-LAC, kakršni potekajo na dve leti izmenično v vsaki regiji. Prvi je bil leta 1999 v Riu de Janeiru, zadnji pa leta 2006 na Dunaju.

Slovenija in Peru že nekaj časa sodelujeta v pripravah na vrh. Med drugim je zunanji minister Dimitrij Rupel lani v okviru latinskoameriške turnee obiskal Peru, njegov perujski

Z brazilskim predsednikom

In še objem s Chavezom

kolega Jose Antonio Garcia Belaunde pa je bil na obisku v Sloveniji. Predsednik Türk se je pred turnejo po Latinski Ameriki posvetoval tudi z visokim predstavnikom EU za skupno zunanjo in varnostno politiko Javierjem Solano.

Prva postaja slovenskega predsednika je bil Peru, kjer ga je gostil perujski kolega Alan Garcia. Med glavnimi temami, poleg priprav na vrh EU-LAC in sodelovanja med EU in Latinsko Ameriko, je bilo še dvostransko sodelovanje med Slovenijo in Perujem. Ljubljana in Lima si prizadevata predvsem za okrepitev gospodarskega sodelovanja, ki je sedaj precej skromno.

Predsednik Türk je nato obiskal Brazilijo. S tamkajšnjim predsednikom Luizom Inaciom Lulo da Silvo sta govorila o dvostranskih odnosih, pripravah na vrh EU-LAC, pa tudi o globalnih vprašanjih. Dvostranski odnosi med Brazilijo in Slovenijo se zelo dobro razvijajo, še posebej na gospodarskem področju, obstajajo pa tudi

številne neizkoriščene možnosti, zlasti na področjih znanosti, transporta in kulture.

Državi nameravata v kratkem odpreti veleposlaništvi v obeh glavnih mestih. Trenutno Slovenija Brazilijo diplomatsko pokriva iz Argentine, ima

pa častni konzulat v Sao Paulu. Tudi Brazilija ima konzulat v Sloveniji, ki jo sicer diplomatsko pokriva z Dunaja.

Iz Brazilije je predsednik odpotoval v Kolumbijo, kjer je bil njegov gostitelj predsednik Alvaro Uribe. Tudi z njim se je pogovarjal predvsem o vprašanih, povezanih s pripravami na vrh EU-LAC, in dvostranskih odnosih, poleg tega pa je beseda tekla še o varnostnem položaju v regiji.

Turnejo je Türk sklenil v četrtek 3. aprila v Venezueli, kjer se je sešel s predsednikom Hugom Chavezom. Poleg priprav na vrh je bila pomembna tema pogovorov tudi perspektiva nadaljnega sodelovanja med EU ter državami in regionalnimi organizacijami Latinske Amerike. Sogovornika sta se dotaknila tudi varnostnih vprašanj v andski regiji in razpravljala o dvostranskih odnosih med državama. Chavez je poudaril, da je Venezuela odločena poglobiti odnose s Slovenijo in napovedal, da namerava odpreti veleposlaništvo v Ljubljani.

160. obletnica prvega izobešanja slovenske zastave

Društvo Heraldica Slovenica je v Ljubljani v ponedeljek, 7. aprila obeležilo 160. obletnico prvega izobešanja belo-modro-rdeče slovenske zastave, ki je z dodanim grbom po osamosvojitvi postala tudi državna zastava.

„Borimo se, da bi mladina spoštovala simbol zastave, ki za narod pomeni osebno izkaznico,“ je dejal predsednik Heraldice Jožef Lajevec.

„Študent prava Lovro Toman, kasneje poslanec v dunajskem državnem zboru, je sedmega aprila 1848 s svojimi prijatelji pri gostilni Zlata vrzava na Wolfovi ulici v Ljubljani razvil slovensko zastavo kot protest proti nemški zastavi,“ je pojasnil predsednik Heraldice Lajevec. Po njegovih besedah so le-to istega leta izobesili na ljubljanskem gradu privrženci Nemcev.

„Zastavo z belo, modro in rdečo barvo smo Slovenci dobili v mesecu marcu 1848, določili pa so jo slovenski izobraženci na Dunaju,“ je še pojasnil Lajevec in dodal, da so bile barve za slovensko zastavo vzete iz kranjskega grba. Kot je povedal, je bil kranjski grb moder orel z rdečimi šapami na beli podlagi.

„V Društvu Heraldica ta dogodek že enajst let beležimo v središču Slovenije, pet let pa prav na Wolfovi ulici, kjer se je slovenska zastava prvič izobesila. Na Wolfovi ulici smo doslej obeleževali dogodek zasebno, saj občina nikoli prej ni prislunhnila idejam društva, da bi prvo izobešanje slovenske zastave obeleževali prav na tem mestu,“ je povedal predsednik društva.

Župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič pa je kot slavnostni govornik na spominskem obeležju poudaril, da je zanj zastava simbol ljubezni in spoštovanja do domovine. „Trebalo je delati na tem, da bodo tudi mladi vedeli, kaj je naša zgodovina. Zgodovine se ne da spreminjati, treba jo je spoštovati ter odlikovati in ohranjati za bodočnost.“

Pet ur naprej!

V nedeljo, 30. marca so po vsej Sloveniji morali premakniti urine kazalce za eno uro naprej in tako so prešli na poletni srednjeevropski čas. To pomeni, da je sedaj časovna razlika med Argentino in Slovenijo + 5 ur.

Na slovenskem spletu *siol.net* so v ponedeljek, 31. marca spraševali obiskovalce če je to premikanje urinih kazalcev na poletni čas smiselno. Rezultat je bil sledeči: 62 odstotkov je glasovalo da to premikanje ni smiselno, 33 odstotkov je bilo za, ostalih 5 odstotkov pa ni imelo posebnega mnenja o tem.

Uveljavitev poletnega časa je posledica razmišljanja o ekonomski in energetski učinkovitosti človeštva. Vpeljali so ga z namenom izkoriščanja dnevne svetlobe, to je, da ljudje ne bi spali v času naravne svetlobe (v tem naj bi bila korist!).

V Evropi so uvajanje poletnega časa poenotili, saj se povsod začne zadnjo nedeljo v marcu, konča pa zadnjo nedeljo v oktobru; uporabljajo ga vse države z izjemo Islandije.

BERI...

NA OBISK PRIDE KOMISIJA ZA PRIKRITA GROBIŠČA ... 2 in 6

GANLJIV KONCERT OB PREDSEDOVANJU EU 3

MLADENKE IN MLADCI SO ZAČELI DELOVNO LETO ... 4

ŠE O VELIKONOČNIH PRAZNOVANJIH MED NAMI ... 4

SAN JUSTO

Velika noč v Našem domu

Vseposod je Velika noč čudovit in najbolj vesel dan! Zmaga Vstalega Zveličarja je tudi v nas, Sanhuščanih, vzbučila slovesno vzdušje! Zbrali smo se pri slovenski sv. maši, kjer smo skupaj z našim dušnim pastirjem, patrom dr. Alojzijem Kukovico počastili našega Nebeškega Kralja. Skupina 24 ministrantov se je zbrala, da bi z mašnikom oznanili prazen grob, v tem nedeljskem jutru. Z mogočnimi in ubranimi glasovi je Mešani pevski zbor San Justo, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar, naznanil Kristusovo zmago.

Po mašnem slavu smo si farani pred cerkvijo voščili blagoslovljene praznike, medtem se pa počasi bližali Domu in se podali v dvorano, da bi doživeli velikonočno akademijo. Predstavila sta jo Sonja Poglajen in Pavel Modic.

Z voščili so se nam pridružili: predsednica Našega doma Mici Malavašič Cassullo, predsednica mladine Ana Klara Zafra, v imenu Balantičeve šole voditeljica Irena Urbančič Poglajen, predsednica krajevine Zveze mater in žena Nežka Lovšin Kržišnik, v imenu upokojencev Stane Mustar ter predstavnica mladcev in mladenk Anika Urbančič.

Zbor Zveze mater in žena nam je s svojimi pesmimi „Pozdravljen danes bodi“ in „Jezusu pušeljček“, prebudil upanje, radost in mir ob tem prazniku vstajenja!

Tudi Mešani pevski zbor nam je s pesmimi „Kristus je vstal“ ter „Življenje novo se budi“ prepričal o zmagi oblubljenega Zveličarja.

Otroci in skupina mladih so nam v gorenjski narodni noši, navdušeno reci-

tirali velikonočne poezije. Program nas je popeljal v razmišljanje in razkril, da je tudi v naših življenjih lahko vsak dan novo vstajenje, ko se kesamo za storjene grehe, ko opravljamo naše vsakdanje delo z veseljem in odgovornostjo ter z ljubeznijo do Boga in do bližnjega!

Nastopajoči so bili: Mikaela Puntar,

Tatjana Malovrh, Lucijana Oblak, Katerina Javoršek, Barbara Kržišnik, Nataša Qualizza, Ani Malovrh, Cecilija Urbančič, Uršula Urbančič, Klavdija Belič, Erika Omahna, Tatjana Marušič, Aldana Silvero, Marjan Vombergar, Andrej Vombergar, Matjaž Oblak, Gabrijel Bergant, Vanči Štrubelj in Tomaž Erjavec.

Akademija je bila pripravljena pod skrbnim vodstvom Blaža Mikliča in Mirjam Oblak.

Naš mojster, g. Tone Oblak nas je presenetil z novo sliko Vstalega Kristusa, ki je še posebno zablestel ob lepi razsvetljavi, za katero so poleg zvoka poskrbeli Marko in Luka Štrubelj, Erik Oblak in Aleks Puntar.

Po programu, nas je na pogrnjenih mizah, že čakal velikonočni žegen, ki smo ga bili deležni v krogu naših družin in prijateljev. Mladina je tudi letos barvala pirhe. Pridne žene in matere so spekle

potice, skupina mladih in odbornikov je pa poskrbela za pripravo odra, velikonočnega žegna in miz.

Gospodovo vstajenje in vse velikonočno vzdušje sta napolnila naša srca z veselo radostjo: Kristus je vstal za vsakega izmed nas in nas ljubi!

Sonja Poglajen

SLOMŠKOV DOM

Vstajenje 2008

Največji krščanski praznik je krepkeje razgibal versko občestvo v Domu.

Priprava. Župnik Franci Cukjati je za duhovno pripravo na praznike povabil misionarja Jožeta Bokaliča CM v petek, 7. marca. Globoke misli in obilno spovedovanje so razpoložili vernike za veliki teden.

Velikonočni običaji. Slovensko praznovanje Velike noči ima svoje posebnosti. Dušno pastirstvo ima zaslugo, da je vse to lepo pognalo med rojaki: butarice, pirhi, blagoslov jedil (svinjina, hren, pirhi, potica) in slovenski obredi.

V Domu je tudi letos odbor staršev Slomškove šole organiziral pripravo butaric v velikem obsegu (koordinacija: Tonči Koželnik Malalan). Številne žene in dekleta se lotijo pletenja, potrebni pa so drugi sodelavci. Zelenje oskrbi družina Zupan.

Pirhe pripravljajo po družinah. Letos pa so barvali pirhe na veliko tudi mladci in mladenke v Domu pod vodstvom Anke Smole Kokalj.

Cvetna nedelja. Lepo vreme je omogočilo slovesen blagoslov oljk in butaric pri slovenskem znamenju na vrtu Doma. Nato se je razvila ob mogočnem petju številna procesija v gornjo dvorano k službi božji. Načelovali

so otroci v narodnih nošah z butaricami v rokah in mladina z veliko butaro.

Blagoslov jedil je po okoliših, veliko košaric pa se zbere k blagoslovu tudi pri slovenskem znamenju v Domu.

Velika noč. Slovesne vstajenske maše se je udeležilo res veliko število rojakov. Obdan od številnih ministrantov jo je daroval župnik Franci Cukjati, mladina pa je vodila petje.

V gostinskem prostoru so pripravile žene iz odseka ZSMŽ praznično mizo z velikonočnim zajtrkom. Medtem, ko so imeli mladi igre s pirhi so pa žene žrebale orjaški čokoladni pirh, katerega dobiček je šel v dobrodelni sklad. Žreb je bil naklonjen Emilu Černetu.

Občni zbor

Za nedeljo 30. aprila je odbor Doma povabil svoje članice in člane na občni zbor, da skupno pregledajo in ocenijo dejavnosti v pretekli poslovni dobi.

Predsednik Marko Selan se je uvodoma z molitvijo spomnil pokojnih v času od prejšnjega občnega zbora. Bili so naslednji: Jože Malovrh, Ivanka Makovec Marinič, Ivan Šiler, Marija Danijela Mehle, Franci Urbančič, Jože Omahna, Pavle Novak, Ivanka Tomažević Skvarča, Stanko Jerebič, Štefan Bizjan, Martina Maček Berlot, France Miklavc in Ivan Uštar. Ohranimo jih v lepem spominu!

Sledila so poročila tajnice dr. Marijane Poznič Mazieres, blagajnika cont. Miha Bokaliča, gospodarja Aleksa Kastelica, za odsek ZSMŽ Metka Erjavec Tomazin, za Slomškovo šolo voditeljica Mateja Hribar Šmalc, mladinski referent Toni Javoršek in voditeljica mladcev in mladenk Anka Smole Kokalj.

Predsednik Marko Selan je strnil v svojem poročilu različne dejavnosti v Domu, pokazal na šibke točke na posameznih področjih, spregovoril pa tudi o prizadevanjih odbora pri iskanju najboljših rešitev.

V imenu nadzornega odbora je dr. Boris Štrfček ocenil delo odbora, poudaril, da je dosledna kontrola pokazala resno in odgovorno delo vseh odbornikov, zato predlaga občnemu zboru potrditev vseh poročil.

Pri volitvah so bili na zapadla mesta izvoljeni naslednji: Toni Javoršek, Andrejka Kinkelj, Metka Erjavec Tomazin, Veronika Javoršek, cont. Gregor Hribar in dr. Boris Štrfček. Pri slučajnostih je občni zbor izrazil zadovoljstvo članstva z delom odbora, čestitke pa je zaslužila tudi Gledališka skupina. Na svoji nedavni uspešni turneji po Sloveniji je namreč žela mnogo pohval in priznanj in tako širila tudi ugled Slomškovega doma.

J.T.

MLADCI IN MLADENKE

Skupni žur!

V ponedeljek, 24. marca smo se mladci in mladenke vseh domov zbrali v Našem domu. Bilo je prvo srečanje v letu. Name-nili smo se, da obnovimo spomine na naše

p o t o - vanje v Mendozo. A ne samo to, saj smo tudi izrekli dobrodošli-

co osmošolcem ter poslovali starejše člane.

Naše srečanje se je pričelo s skupno molitvijo. Bogu smo se priporočili za lep dan. Sledilo je gledanje filma, ki ga je snemala ga. Anka Smole Kokalj. Spominjali smo se na lepo doživete počitnice in med predvajanjem tudi uživali okusen prigrizek. Tehnične težave s televizijo so pripomogle, da smo se odločili, da se gremo igrat.

Razdelili smo se po letnikih ter tekmovali. Igre sta pripravila prof. Jure Urbančič in Matjaž Marušič. Glasba nas je spremljala skozi ves dan. Na teh zabavnih igrah

smo dokazali, da je bila najbolj organizirana ekipa drugega letnika. Zmagovalci so dobili za nagrado izvrstne čokoladne pirhe.

Dekleta smo postavila mrežo za odbojko, fantje so pa postavili nogometna loka. Sestavili smo ekipe in medsebojno tekmovali. Nekateri fantje so kljubovali dekletom za skupno igro med dvema ognjema.

Po končani igri smo se zopet zbrali in si ogledali slike. Smejali smo se našim obrazom. Zopet smo se najedli dobrih pic. Medtem smo se pa pogovarjali, smejali, peli, nagajali, itd.

Z molitvijo smo se zahvalili Bogu za preživetje dan. Ob koncu tega dneva se je ga. Emi Marušič zahvalila vsem za dobro voljo in sodelovanje.

Radi bi se še izrekli zahvalo vsem, ki so pripomogli, da smo lahko imeli tako nepozabno srečanje.

Malovrh Ani,
Puntar Mikaela
in Urbančič Uršula

